

هفته وحدت و علت نامگذاری آن

فاصله میان ۱۲ ربیع الأول که سالگرد ولادت پیامبر اکرم (ص) بنا بر روایات اهل سنت تا ۱۷ ربیع الأول که تاریخ ولادت رسول الله محمد(ص) بنا بر روایات موجود در شیعه است، از سوی امام خمینی ره، به عنوان هفته وحدت نامگذاری شده است. ارگانی رسمی هم با نام مجمع تقریب بین مذاهب اسلامی رسماً در حال فعالیت هست و هر ساله کنفرانسهایی برگزار می کند که کنفرانس بین المللی وحدت در هفته وحدت هر ساله در تهران برگزار می شود و علمای بزرگ را از کشورهای مختلف دور هم جمع می کند.

پیروزی انقلاب اسلامی که در سایه وحدت افراد ملت و اقشار و طوایف آن در اسلام به تحقق پیوست، موجبات وحدت ملل مسلمان را فراهم کرد. این وحدت به صورت حرکت و نهضت اسلامی علیه طاغوت و سلطه های اشغالگران و استعمار منجر به پیروزی انقلاب اسلامی شد. در مقابل استعمارگران، از دو طریق در صدد جلوگیری از وحدت رو به رشد ملت های اسلامی درآمد:

- تقویت تعصب نژادی و قومی و طایفه ای یا ملی گرایی؛

- تحریک تعصبات فرقه ای یا شیعه و سنی

امام خمینی(ره) در واکنش به این سیاست خصمانه فرمودند: «از ملی گرایی خطرناک تر و غم انگیزتر ایجاد اختلاف بین اهل سنت و جماعت با شیعیان است و القاء تبلیغات فتنه انگیز و دشمن ساز بین برادران اسلامی است. بحمدالله تعالی در انقلاب اسلامی ایران هیچ اختلافی بین دو طایفه وجود ندارد و همه با دوستی و اخوت در کنار هم زندگی می کنند، اهل سنت که در ایران جمعیتش بی شمارند و در اطراف و اکناف کشور زیست می کنند و دارای علما و مشایخ بسیار هستند، با ما برادر و ما با آنها برادر و برابریم، و آنان با نعمه های نفاق افکنانه ای که بعضی جنایت کاران و وابستگان به صهیونیسم و آمریکا ساز نموده اند، مخالف اند. برادران اهل سنت در کشور اسلامی بدانند که عمال وابسته به قدرت های شیطانی بزرگ خیرخواه مسلمین و اسلام نیستند و لازم است مسلمانان از آنان تبری کنند و به تبلیغات نفاق افکنانه آنان گوش فرا ندهند. من دست برادری به تمام مسلمانان متعهد جهان می دهم.»

بر این اساس چون روز ولادت پیامبر اکرم(ص) طبق روایات شیعه ۱۷ ربیع الاول و طبق روایات برادران اهل سنت ۱۲ ربیع است، و برگزاری دو جشن چندان خوشایند نیست، در ۶ آذر ۱۳۶۰ طی پیامی از طرف قائم مقام رهبری روزهای دوازدهم تا هفدهم ربیع الاول هر سال قمری به عنوان هفته وحدت اعلام شد تا در ایران و سراسر جهان اسلام با تشکیل اجتماع و کنگره اسلامی و جشن، ضمن تحکیم وحدت و برادری اسلامی، به پیشبرد انقلاب جهانی اسلام کمک شود، از آن زمان تا کنون در ایران و سایر کشورهای اسلامی هفته وحدت با شکوه تمام برگزار می شود.

در این رابطه توجه به نکات زیر حائز اهمیت است:

۱. معنا و مفهوم وحدت و اتحاد شیعه و سنی: منظور از وحدت شیعه و سنی کنار گذاشتن مسائلی اختلافی و تکیه بر مشترکات و مینا قرار دادن آنها در تعامل با یکدیگر و در مسائلی مربوط به جهان اسلام و صحنه بین المللی است. به گونه ای که مسلمانان فارغ از اختلافات و با پرهیز از تفرقه در مسائلی جهان اسلام همسو و هم جهت حرکت کنند. به تعبیر دیگر اختلافات مانع از اخوت اسلامی و وحدت صفوف مسلمین در برابر دشمنان نیست از این رو معنای اتحاد شیعه و سنی دست برداشتن و کوتاه آمدن از اصول و اعتقادات خویش نیست بلکه در عین وجود اختلافات زمینه تعامل و جهت گیری یکسان در مسائلی کلی و بین المللی در میان آنها وجود دارد به همین جهت مطابق قانون اساسی «دولت جمهوری اسلامی ایران موظف است سیاست کلی خود را بر پایه ائتلاف و اتحاد ملل اسلامی قرار دهد و کوشش پیگیر به عمل آورد تا وحدت سیاسی، اقتصادی و فرهنگی جهان اسلام را تحقق بخشد» (۱). مقام معظم رهبری فرمودند: «معنای اتحاد بین ملت های اسلامی این است که در مسائلی مربوط به جهان اسلام همسو حرکت کنند و به یکدیگر کمک کنند و در داخل این ملت ها سرمایه های خودشان را بر علیه یکدیگر به کار نبرند» (۲).

۲. ضرورت و لزوم این وحدت: در شرایطی که دشمنان اسلام تمام تلاش خویش را برای مبارزه و مقابله با اسلام به کار بسته و آشکارا اعلام می کنند «جهان اسلام در قرن بیست و یکم یکی از مهمترین میدان های زورآزمایی سیاست خارجی آمریکا است» و «تقابل اصلی آینده جوامع بشری برخورد فرهنگ اسلامی و فرهنگ غربی است» (۳). تأکید بر مسائلی اختلافی و تفرقه میان صفوف مسلمانان منطقی نیست. در زمانی که مسلمانان می توانند با توجه به جمعیت بیش از یک میلیارد نفر و منابع و امکاناتی که در اختیار دارند به عنوان یک قدرت تأثیرگذار در صحنه بین المللی مطرح باشند پرداختن به اختلافات و مسائلی تفرقه انگیز نتیجه ای جز به هدر رفتن سرمایه ها و استفاده دشمن از این اختلافات، نخواهد داشت.

۳. اخوت اسلامی: اسلام مسلمانان را امت واحده خوانده است: «ان هذه امتکم امه واحده و انا ربکم فاعبدون» (۴). و مؤمنان برادر یکدیگر معرفی شده اند: «انما المؤمنون اخوه فاصلحوا بین اخیکم» (۵). قال الصادق(ع) «المسلم اخ المسلم» (۶). بنابراین اختلاف در پاره ای از مسائلی مانع اخوت اسلامی و وحدت مسلمانان نمی شود وقتی اسلام به مسلمانان سفارش می کند که با پیروان ادیان آسمانی و مکاتب دیگر بشری با عدل و مسالمت رفتار شود و آنان را به مشترکات توجه می دهد «قل یا اهل الکتاب تعالوا الی کلمه سواء بیننا و بینکم الا نعبد الا الله ولا نشرک به شیئاً ولا یتخذ بعضنا بعضاً ارباباً من دون الله فان تولوا فقلوا شهدوا بانا مسلمون؛ بگو ای اهل کتاب بیایید به سوی سخنی که میان ما و شما یکسان است که جز خداوند یگانه را نپرستیم و چیزی را همتای او قرار ندهیم و بعضی از ما بعضی دیگر را غیر از خدای یگانه به خدایی نپذیرد هرگاه سرباز زنده بگویند گواه باشید که ما مسلمانییم» (۷). آیا مسلمانان نباید با توجه به مشترکات و کنار گذاردن اختلافات با یکدیگر با مسالمت و عدل رفتار کنند. بنابراین با توجه به آنچه بیان شد روشن است که وحدت میان مسلمانان و

اتحاد بین فرق اسلامی امری لازم و ضروری است هر چند ممکن است اهمیت این امر در شهرهای مرکزی ایران و مناطق شیعه نشین محسوس نباشد اما در مناطق مرزی ایران و نقاطی که شیعیان و اهل تسنن در کنار یکدیگر زندگی می کنند همچنین در صحنه بین المللی و مناسبات کشورهای اسلامی با یکدیگر وحدت و اتحاد بین مسلمین و پرهیز از اختلافات ضرورت و اهمیت این امر به خوبی قابل درک است امام خمینی در این زمینه فرمودند: «امروز اختلاف بین ما تنها به نفع آنهایی است که نه به مذهب شیعه اعتقاد دارند و نه به مذهب حنفی و یا سایر فرق آنها می خواهند نه این باشد نه آن راه را این طور می دانند که بین شما و ما اختلاف بیندازند» (۸).

پی نوشت ها:

۱. قانون اساسی، اصل ۱۱.
۲. حدیث ولایت، ج ۴، ص ۳۶۲.
۳. حمید نگارش، هویت دینی و انقطاع فرهنگی، نمایندگی ولی فقیه در سپاه، ص ۱۸۴.
۴. سوره انبیاء، آیه ۹۲.
۵. سوره حجرات، آیه ۱۰.
۶. شیخ عباس قمی، سفینه البحار، انتشارات اسوه، ۱۴۱۶ ه.ق، ج ۱، ص ۵۴.
۷. سوره آل عمران، آیه ۶۴.
۸. صحیفه نور، ج ۱۲، ص ۲۵۹.